

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Slidrecht - Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; J. van Heteren, Slidrecht - Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn,

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkkerk. Telefoon 01837 - 1357

ADMINISTRATIE:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Verberg Uw Aangezicht niet voor mij,
keer Uw knecht niet af in toorn.

Psalm 27 : 9a

Heel dikwijls is in de bijbel sprake van Gods Aangezicht. We zingen met de psalmdichter van Gods vriendelijk Aangezicht, dat vrolijkheid en licht verspreidt, voor all' oprechte harten. En: Uw Aangezicht, in gunst tot mij gewend, schenkt mij in 't kort verzadiging van vreugde.

Op iemands aangezicht weerspiegelt zich zijn gezindheid, zijn genegenheid. En de uitdrukking van het aangezicht wordt in het bijzonder bepaald door de ogen: hoe staan zijn ogen?

Welnu, hoe staan Gods ogen? Zien ze vriendelijk op mij neer, of in toorn? Is Zijn Aangezicht „in gunst tot mij gewend” of „verbergt Hij Zijn Aangezicht”? Och, van nature zijn dit voor de mens geen levensvragen. Dan wil hij nog wel, dat Gods handen hem geven, graag heel veel geven, maar hij bekommert er zich helemaal niet om, hoe Gods ogen staan!

Voor David in psalm 27 betekende dit laatste juist alles. Daarom bidt hij in vers 9: „Heere, verberg Uw Aangezicht niet voor mij!” Al mochten de vijanden hem bedreigen, al mocht een leger hem belegeren, zijn hart zou niet vrezen, als hij het Aangezicht des Heeren dan maar mocht zien „in gunst tot hem gewend”. Dat woog voor David ruimschoots op tegen alle nood en bedreiging. Hoe heerlijk begint hij dan ook zijn psalm: „De Heere is mijn Licht en mijn Heil, voor wien zou ik vrezen? De Heere is mijns levens kracht, voor wien zou ik vervaard zijn?”

En daarom: „Heere, verberg Uw Aangezicht niet voor mij!”

Dat zien van Gods Aangezicht is voor Gods kinderen het leven! Onze Dordtse Leerregels drukken het in hoofdstuk 5 par. 13 zo uit: „dat het aanschouwen van het Aanschijn van de verzoenende God de godvruchtigen zoeter is dan het leven en het verbergen ervan is hen bitterder dan de dood.”

Zegt ons hart hier al „amen” op? Werd dat voor ons al levensvraag: Heere, toon mij toch Uw aangezicht, laat het eens in gunst over mij lichten? Werd het ons daarom al te doen, om het aanschijn van de van de verzoenende God te mogen aanschouwen? Werd het voor ons al belangrijker, hoe Gods ogen staan dan wat Zijn handen ons geven?

Dan verstaan wij David, als hij bidt: „Heere, verberg Uw aangezicht niet voor mij; keer Uw knecht niet af in toorn!” Met andere woorden: „Heere, wees toch goed op mij! Ik heb Uw toorn verdiend, Uw gunst verzondigd. Het is waar! Maar ach: handel met mij naar genade en laat Uw aangezicht over mij lichten! Verberg het niet voor mij, want buiten U kan mijn ziel niet leven! Als Gij Uw aangezicht voor mij verbergt, dan wordt het zo donker, zo bang, zo eenzaam; het is bitterder dan de dood!”

Dit gebed van David: „verberg Uw aangezicht niet voor mij”, is een geloofsgebed. Het is gegrond op de opwekking van de Heere Zelf in het vorige vers: „Zoek Mijn aangezicht!” En als God, Die niet liegen kan, zegt: „Zoek Mijn aangezicht”, dan zal hij de zoekers toch niet afwijzen. Hier geldt het: zoekt en gij zult vinden!

En de rechtsgrond voor de verhoring van dit gebed ligt in Christus, voor Wien de Vader op Golgotha Zijn aangezicht verberg, zodat Hij in helse angst moest klagen: „Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?” De Vader verberg Zijn Aangezicht voor de tot zondegemaakte Borg, en het was Hem bitterder dan de dood! Hij moest uitroepen: „O God, Gij antwoordt niet!”, opdat een onwaardige, verwerpelijke zondaar verhoord zou worden, als hij bidt: „Heere, verberg Uw aangezicht niet voor mij!”

Verbergt de Heere Zijn aangezicht dan wel eens voor Zijn kinderen? O ja, Hij doet het, wanneer ze van Hem afdwalen, wanneer ze slordig leven, zich verliezen op de paden der zonde, groot zijn bij zichzelf en daarom God aan Zijn plaats kunnen laten.

Ja, dan verbergt de Heere Zijn aangezicht, dan doet Hij hen Zijn ongunst gevoelen en Zijn toorn ervaren. En dat mogen ze dan een tijdlang volhouden, maar op de duur gaat het niet meer. Dat verdraagt Gods eigen werk niet! David hield het nog wel een tijdlang vol om voort te leven met onbeleden en daarom onvergeven zonde. Maar toch: „Toen ik zweeg, werden mijn beenderen verouderd, in mijn brullen de ganse dag.

Want Uw hand was dag en nacht zwaar op mij; mijn sap werd veranderd in zomerdroogten!” En dan: „Mijn zonde maakte ik U bekend, en mijn ongerechtigheid bedekte ik niet. Ik zeide: ik zal belijdenis doen van mijn overtredingen voor de Heere; En Gij vergaapt de ongerechtigheid mijner zonde!”

De Heere verbergt Zijn aangezicht voor Zijn kind, dat van Hem afdwaalt, opdat het schuldbelijdend weer tot Hem zou vluchten, voor Hem buigen, met de bede: „Heere, verberg toch Uw aangezicht niet voor mij!”

Wanneer David in psalm 30 in zijn voorspoed meent, dat hij nooit meer zal wankelen, dan verbergt de Heere Zijn aangezicht voor hem, en dan wordt hij verschrikt.

Zalig wie niet verder kan en durft zonder het aanschouwen van het aangezicht van de verzoenende God in Christus.

Die is op weg naar de toekomst, waarvan Johannes spreekt in het laatste hoofdstuk van de bijbel. Dan zegt hij van de inwoners van het nieuwe Jeruzalem: „En ze zullen Zijn (Gods) aangezicht zien, en Zijn Naam zal op hunne voorhoofden zijn. En aldaar zal geen nacht zijn!”

Dan zal de Heere Zijn aangezicht nooit meer verbergen voor Zijn knechten, die Hem dienen zullen in volmaaktheid met een eeuwige liefdedienst.

Vlietstra.

CATECHISMUS, LEERBOEK VAN DE ORDE DES HEILS ZONDAG 15

Het gaat in zondag vijftien om de diepe betekenis van het wordeke „geleden”. Daar de Heere tegen de zonde van het ganse menselijk geslacht Jezus de ganse tijd Zijns levens de toorn Gods gedragen heeft, hebben wij bij het licht der Schrift ons daarin te verdiepen. En dat in afhankelijkheid van Zijn Geest, tot Zijn verheer-

VAN DE ADMINISTRATIE

Wie kan mij helpen aan de juiste adressen van: F. v. Buren, Bos en Lommerweg 182, Amsterdam; M. J. Dijkhuizen, Schelvisstraat 182, 's-Gravenhage; D. Vrchtenveen, Urkerweg 60b, Tollebeek?

Mag ik tevens verzoeken bij adreswijziging dit tijdschrift door te geven? Het spaart mij veel werk en onaangenaamheid. Op aller medewerking rekenen wij.

De betalingen komen steeds nog binnen, maar wij zijn er nog lang niet, vandaar de vraag, stel het niet langer uit. Aan overbetalingen en giften werd ontvangen f 3.455,50, daarvoor onze dank, alsook voor de 6 nieuwe abonnees die wij weer konden noteren. Wie verrast ons een volgende maal?

Adm.: „Bewaar het Pand”, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn. Giro 704350.

v. d. L.

VERANTWOORDING VAN GIFTEN

Van de penningmeesteresse van de Hervormde Vrouwenvereniging te Poederloijen, waarop ook zeven leden zijn, die lid zijn van de Chr. Geref. kerk aldaar, ontving ik een bedrag van f 1000,— voor de arbeid onder de Joden te Toronto.

Bij een bezoek ontving ik een bedrag van f 25,— voor de school te Dundas en Hamilton.

Later kreeg ik ook uit eigen gemeente een gift van f 100,—, waarvan de helft bestemd was voor de arbeid onder de Joden te Toronto en de andere helft voor de school te Dundas en Hamilton.

Verder: er werd op de jaarvergadering van de jeugdverenigingen te Meerkkerk op voorstel van het bestuur gecollecteerd voor genoemde school. De opbrengst was ongeveer f 340,—.

Voor alles hartelijk dank.

B.

N.B. Wegens plaatsgebrek kon bovenstaande verantwoording niet in het vorige nummer worden opgenomen. Inmiddels ontving ik nog een gift van f 50,— voor de school te Dundas/Hamilton. Ook hiervoor hartelijk dank.

B.

lijking en onze zaligheid.

Wie voor zichzelf iets kent van de rampzalige val in Adam, weet dat Gods toorn brandt in het vuur der ongerechtigheid. En dat met een innige smart der ziel vanwege het zondigen tegen de Heere, daar Hij in alles onze zaligheid ten doel had tot Zijn verheerlijking.

Van dag tot dag brand het vuur der ongerechtigheid, dat door ons in het zondigen tegen God is ontstoken, voort. En die kracht is door ons niet te breken, daar dat vuur met al de tranen van innige boetvaardigheid niet is te blussen. Maar de Zone Gods heeft in de staat der vernedering met Zijn bloedende ziel als uit duizend wonden, geweend in het dragen van de straf der zonde. Want de daad der zonde had Hij in soevereine liefde voor Zijn rekening genomen, om zondaren te zaligen, die Hij als een vuurbrand uit het vuur van Gods toorn komt te rukken, door de verheerlijking van Zijn ontfermende liefde.

Voor het geestelijke leven des geloofs is het van grote betekenis door de Schrift steeds dieper geleid te mogen worden in het borglijden van Christus.

Het gaat hier om de algenoegzame offerande van het borglijden, want Christus heeft de toorn Gods tegen de zonde van het ganse menselijk ge-

slacht gedragen. En wee de mens die daaraan voorbij gaat, om te blijven steunen op wat godsdienstige gemoedelijkheden, waarmee men in de grote dag des gerichts niet kan bestaan. Wij hebben de ontdekkende en ontgrondende werkingen van het Woord des Geestes daartoe biddende te zoeken, om in het dierbaar borglijden van Christus gefundeerd te mogen worden. En dat als een huis, gebouwd op de steenrots Jezus Christus, Wiens werk volkomen is.

Terecht zegt de onderwijzer in het borglijden van Christus: „opdat Hij met Zijn lijden, als met het enige zoenoffer, ons lichaam en ziel van de eeuwige verdoemenis verlost, en ons Gods genade, gerechtigheid en het eeuwige leven verwierve”.

En zo gaat het hier niet alleen om het verdienen, doch ook om het toepassen van het door Hem verdiende heil. En terecht, want het is ons alleen dan steekhoudend voor de eeuwigheid, als het door Hem geheiligd en toegepast worde aan het hart. Want dat alleen doet het hart roemen in Hem door een kinderlijk vertrouwen op Hem.

Het wordt een leven uit Hem, door Hem en voor Hem. Van dag tot dag hebben de oprechten het nodig, door Zijn bloed gereinigd en door Zijn kracht gesterkt te worden, in het leven met de Heere. Het wordt een volgen en drukken van Zijn gezegende voetstappen en die druipen van zoetheit en zaligheid voor het hart.

Die toepassing is en blijft in Zijn hand, om uit Zijn volheid bediend te worden in onze geestelijke en kinderlijke armoede. De Heere laat ons hier in het lichaam der zonde en des doods, om steeds meer kennis te bekomen van onze verdorvenheid en verdoemelijkheid in Adam, want met ons vlees, zegt Paulus, dienen wij de wet der zonde, wat het hart tot smart is, daar met het gemoed de wet Gods gediend wordt. Zodat de verlossing van de eeuwige verdoemenis ons steeds groter wonder wordt, van Zijn soevereine genade. Wat Gods kind allengskens meer klaarheid geeft in dit woord: „Die ons uit zo grote dood verlost heeft, en nog verlost; op welke wij hopen dat Hij ons verlossen zal.”

Bedenkt het wel, dat het oordeel des doods en der verdoemenis is in het verderf der zonde, dat ons in alles aankleeft om ons af te trekken van de Heere en van Zijn wegen. Om er door gebonden te worden aan de troon der genade. Want Gods genade, gerechtigheid en het eeuwige leven, heeft de Heere Jezus in de staat van Zijn vernedering verworven door Zijn dadelijke gehoorzaamheid. Opdat het hart in Zijn reddende liefde zou zien op Zijn verdienende liefde door de wet volmaakt te onderhouden. De bevrijding van het oordeel der verdoemenis heeft het eeuwige leven ten doel. Opdat door alles heen de zegen van het hemellevens door ons zou gesmaakt worden. Opdat het hart in het vertrouwen op de gerechtigheid van de volmaakte onderhouding der wet door Christus, een levende hope, een blij vooruitzicht zou verkrijgen op het recht ten eeuwigen leven. Want de Heere wil dat het gast en vreemdeling zijn hier op aarde, steeds meer door ons beleefd zou worden in het leven met Hem, dat Zijn verheerlijking ten doel heeft.

En nu wordt ons tot verheerlijking van de Heere en tot wasdom van het geestelijke leven meer klaarheid gegeven in het lijden van Christus onder de rechter Pontius Pilatus. Want het staat in nauw verband met ons innerlijk leven, als gezegd wordt: „Opdat Hij, onschuldig onder de wereldlijke rechter veroordeeld zijnde, ons daarmee van het strenge oordeel Gods, dat over ons gaan zou, bevrijde.”

Het moet dus in ons hart worden een buigen voor de majesteit van Gods rechtvaardigheid, uit liefde tot het recht. En al is er in het hart der levenden een diepgaand rechtsgevoel, daar Gods heilige wet door Zijn Geest in het hart geschreven werd, dan is dat nog niet het liefhebben van Gods recht in de aanvaarding van de straf der zonde. Bij het billijken van de straf, daar die is in overeenstemming met de daad der ongerechtigheid, staat meer de redelijkheid op de voorgrond. Maar bekomt het hart een welgevallen in de straf der ongerechtigheid, dan is dat de innerlijke beleving van de liefde tot Gods rechtvaardigheid, om Hem daarin te verheerlijken. Wat de Heere doet gedenken aan Zijn Verbond door deszelfs Middelaar Jezus Christus. Wat Jeremia deed uitroepen: „Dit zal ik mij ter harte nemen, daarom zal ik hopen: Het zijn de goedertierenheden des Heeren dat wij niet vernield

zijn, dat Zijn barmhartigheden geen einde hebben.” En bij het leven in Gods goedertierenheid, die elke morgen nieuw is, bekomt het hart dan steeds meer klaarheid in het Goddelijke verlossingsplan, dat daaruit is opgekomen. Wat aangemerkt wordt in de Schrift als de grondtoon van het geestelijke leven. Waartoe wij de onderwijzingen van de Heilige Geest zo nodig hebben.

En zo komen wij door de onderwijzing van het Woord des Geestes tot de diepe betekenis die is in de kruisdood van Christus.

Deze kruispaal is opgeheven door de godsdienstige mens in Jeruzalem, daar hij zelf kwam uit te maken wat goed en wat kwaad was. De vrije genadeleer van Jezus Christus, was een nieuwe leer, daar de oude leer van eigengerechtigheid er door afgekeurd werd. Bij het eten van de verboden vrucht maakte de mens zelf uit wat goed en wat kwaad is. Het was een luisteren naar dit woord: „Maar God weet, dat ten dage als gij daarvan eet, zo zullen uw ogen geopend worden, en gij zult als God wezen, kennende het goed en het kwaad.” Dat eten zou de mens heerlijk en gelukzalig maken, naar het woord van Satan. En daar de Heere Jezus de mens in die eigengerechtigheid kwam te veroordelen, moest Hij genageld worden aan het vloekhout van de boom der kennis des goeds en des kwaads. En wat door Jozef gezegd is, geldt ook hier voor de meerdere Jozef: „Gijlieden wel, gij hebt kwaad tegen Mij gedacht; doch God heeft dat ten goede gedacht; opdat Hij deed gelijk het ten deze dage is, om een groot volk in het leven te behouden.” Wat Paulus deed uitroepen, in veroordeling van alle eigengerechtigheid: „Ik ben met Christus gekruisigd; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij, en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft en Zichzelve voor mij overgegeven heeft.”

Waartoe dan ook de gekruiste Christus leeft in het hart. En zo delen de gelovigen door het leven van de gekruiste Christus in het hart in de zekerheid van de vrijheid, waarmee Hij hen heeft vrijgemaakt, om niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen te worden.

Het zal niet baten al leeft de mens door een blote beschouwing bij de gekruiste Christus, want daarmee leeft Hij nog niet in ons hart en ons hart niet in Hem. „Want indien wij met Hem één plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods, zo zullen wij het ook zijn in de gelijkmaking Zijner opstanding.” Wat door Zijn Geest ons geleerd wordt.

Soest.

R. Kok

N.B. In het vorige artikel zijn twee regels omgewisseld. Het gaat om de regels 30 en 31, gerekend van het einde. Eerst moet gelezen worden regel 31 en dan regel 30. Onze lezers willen daarmee wel rekening houden.

B.

NAAR DE KATECHISATIE

204

VAN DE KERK (17)

De kentekenen der Kerk (13)

Naar aanleiding van artikel 28 van onze Ned. Geloofsbelijdenis hebben we enkele dingen besproken aangaande de plicht van ieder om zich bij de kerk te voegen, zoals zij zich door ambtelijke bediening naar buiten in institutionele vorm openbaart.

Zo wijst onze belijdenis op grond van de Heilige Schrift op feiten, wanneer een zich afscheiden van de kerk beslist te veroordelen is, namelijk wanneer de kerk, ondanks zelfs vele gebreken vertonende, nog de kentekenen draagt van ware kerk te zijn. We hebben het over de drie zuivere kentekenen reeds gehad (de zuivere prediking, de zuivere bediening der h. sacramenten en die van de tucht).

Worden echter de grondwaarheden van het christendom in haar historisch, kerkrechtelijk bestaan niet meer gehandhaafd en ook niet de andere kentekenen, dan is afscheiding onvermijdelijk, ja noodzakelijk. Dan is die afscheiding geen afscheiding van de ware kerk, ook niet het stichten van een nieuwe kerk, maar een terugkeren tot de kerk, die de waarachtige dienst des Heeren onderhoudt, zoals de Heere Christus heeft ingesteld.

We hebben nu na te gaan en te onderzoeken, wat het onderscheid is tussen de ware en de valse kerk. Zie artikel 29 van onze confessie.

Dat onderzoek moet volgens onze belijdenis „naastiglijk” en „met goede voorzichtigheid, uit de Woordes Gods” plaats hebben.

Niet de kerk moet zeggen, wat Gods Woord is, zoals Rome leert, maar omgekeerd: Gods Wóórd moet ons leren wát en wáár de Kerk is! Want dat Woord is toch het enig betrouwbare richtsnoer.

En dan leert Gods Woord allereerst duidelijk, dat alle sekten, die in de wereld zijn, de naam van „kerk” niet mogen dragen, al deden zij dat wel ten tijde van de reformatie, om recht van bestaan te hebben.

Wat moeten we verstaan onder „sekten”?

Sekten zijn z.g.n. partijen, die een bepaalde „leider” volgen en die zich naar die leider vaak noemen. Zij nemen bepaalde waarheden uit Gods Woord en leggen daarop alle nadruk, met verwaarlozing van alle andere waarheden. Zo zijn er sekten, die zich helemaal richten op de „wederkomst van Christus”.

Nu is het wel waar, dat de kerk wel eens de „wederkomst des Heeren” te veel op de achtergrond stelt. De tekenen der tijden doen echter duidelijk zien, dat Christus Zich haast om te komen (menselijk uitgedrukt). Hij wekt Zijn kerk op om te waken. „Waakt dan, want gij weet niet, in welke ure Uw Heere komen zal.” (Matth. 24 : 42).

De fout van de sekten is, dat zij éézijdig alle nadruk leggen op de wederkomst en die al te zeer losmaken van Christus' eerste komst, in de beloften van het O.T. en in het vlees in Bethlehem.

Anderen blijven weer grotendeels stilstaan bij en keren terug tot het feit van de uitstorting van de Heilige Geest op de Pinksterdag en bij de buitengewone gaven des Geestes, zoals b.v. de „tongenspraak” en genezingen door de handoplegging van de apostelen. Maar deze buitengewone gaven waren noodzakelijk tot vestiging van de kerk en daarna zijn zij overgegaan in de „zaligmakende” gaven en gaven, welke nodig zijn tot de bediening van de ambten, zoals die thans in de gemeente bediend worden, waarop artikel 30 van de confessie wijst.

Doch ter zake.

Om te onderscheiden, welke de ware kerk zij, merkt de belijdenis hier in artikel 29 op, dat het bij het noemen van sekten, die dus de naam van „kerk” niet mogen dragen, niet gaat over de „hypocrieten”, die in de kerk zich bevinden en onder de goeden vermengd zijn.

Het waren de „Donatisten” in de 4e eeuw die de kerk geheel wilden zuiveren van de geveinsden. Maar dát leert Gods Woord niet. Heeft de Heere Jezus dit niet duidelijk laten uitkomen in de gelijkenis van het onkruid onder de tarwe! De discipelen vroegen om het uitroeien van het onkruid. Maar Christus antwoordde: „Nee, opdat gij het onkruid vergaderende, ook mogelijk met hetzelfde de tarwe niet uittrekt. Laat ze beide tezamen opwassen tot de oogst, en in de tijd des oogstens zal Ik tot de maaiers zeggen: Vergadert eerst dat onkruid en bindt het in busselen om het te verbranden, maar brengt de tarwe tezamen in Mijn schuur.”

Wèl merkt onze belijdenis op, dat de hypocrieten in de kerk, maar niet ván de kerk zijn!

Met „hypocrieten” worden bedoeld leden, die zich opzettelijk vroom voordoen, maar met hun hart van God en Goddelijke zaken niets moeten hebben, dus opzettelijke huichelaars zijn. We wijzen even hierop, omdat Gods kind wel eens erg bestreden kan worden met de gedachte, óók een huichelaar te zijn. En waar komt de vrees hiervoor vandaan? Wel, omdat het ontdekt wordt aan zijn huichelachtig „bestaan”. Daarom smeekt het met de dichter van psalm 119:

„Weer snood bedrog, o God, van mijn gemoed;

Laat Uw genâ mij Uwe wetten leren.”

We moeten nu verder onderzoeken, waaraan de ware kerk te onderkennen is en alzo te onderscheiden is van alle sekten, over wie we gesproken hebben.

De drie principiële kentekenen van de ware kerk, zoals Gods Woord deze aangeeft en als reeds genoemd in onze lessen, moeten niet maar

alleen „beleden”, doch ook beleefd worden. Hierop wijst verder artikel 29 van de N.B.G. Daarin lezen we:

„Kortelijk, zo men zich aanstelt naar het zuivere Woord Gods, verwerpende alle dingen, die daar tegen zijn; houdende Jezus Christus voor het enige Hoofd. Hierdoor kan men zekerlijk de ware Kerk kennen.”

En dan lezen we verder:

„En aangaande degenen, die van de Kerk zijn, die kan men kennen uit de merktekenen der Christenen.”

En deze merktekenen geeft Gods Woord ook duidelijk aan. „Aan hunne vruchten zult gij ze kennen. Leest men ook een druif van doornen of vijgen van distelen?” zo vraagt Christus.

Van deze vruchten noemt de belijdenis in art. 29 de volgende:

Het geloof;

Het vlieden van de zonde;

De heiligmaking;

Het jagen naar de volmaaktheid.

„En aangaande degenen die van de Kerk zijn, die kan men kennen uit de merktekenen der Christenen, te weten: uit het geloof, en wanneer zij, aangenomen hebbende de enige Zaligmaker Jezus Christus, de zonde vlieden en de gerechtigheid najagen, de ware God en hun naasten liefhebben, niet afwijken, noch ter rechter- noch ter linkerhand, en hun vlees kruisigen met zijn werken. Alzo nochtans niet, als of daar nog geen grote zwakheid in hen zij, maar zij strijden daartegen door de Geest al de dagen hun levens, nemende gestadig hunne toevlucht tot het bloed, de dood, het lijden en de gehoorzaamheid des Heeren Jezus, in denwelken zij vergeving hunner zonden hebben, door het geloof in Hem.

v. L.

GAAT DAT MAAR ZO ???

7

We zien ons genoodzaakt nog een artikel te schrijven over de uitzending van televisie-kerkdiensten.

Ons laatste artikel besloten we met de vraag: wie geeft het antwoord? Namelijk op de vraag of dit alles maar zo gaat?

We hadden de vorige artikelen al geruime tijd klaar liggen en konden ons bij het schrijven ervan niet indenken, dat er opnieuw een stap op deze weg zou worden gedaan. Maar helaas is dat wel het geval.

Lezers van ons blad zonden ons verschillende stukken hierover toe. Dat hebben we zeer op prijs gesteld, omdat ons daardoor goed duidelijk geworden is, dat we hier een gelijksoortig geval hebben als het voorgaande toen een t.v.-kerkdienst vanuit de kerk van Dronten werd uitgezonden.

Men zou kunnen willen verdedigen, dat we in de dienst van 24 oktober 1976 te Veenendaal, want daar hebben we het oog op, te maken hebben met een uitzending van de afdeling Veenendaal van „Philadelphia”, Protestants Christelijke Vereniging van ouders en vrienden van het afwijkende kind, maar dat is volgens de stukken en berichten niet het geval.

In een radio- en televisie-bode stond het volgende:

„Zendtijd voor de kerken

17.00 Kerkdienst Christelijke Gereformeerde kerk, Veenendaal.

Kerkdienst voor verstandelijk gehandicapte kinderen uitgaande van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland vanuit de Brugkerk in Veenendaal.

Voorganger: ds. C. Langbroek.

Orgel: Jan Gouda.

Trompet: Wim van Schaik.”

Er is in Veenendaal een Commissie Kerkdiensten van bovengenoemde afdeling van „Philadelphia”, die de regeling in handen heeft. Deze zond een uitnodiging, die als volgt luidt:

„Bijzondere kerkdienst voor geestelijk gehandicapten.

UITNODIGING

Hierbij nodigen wij U hartelijk uit tot het bijwonen van de aangepaste kerkdienst voor onze kinderen, die a.s. Zondag 24 oktober gehouden zal worden in de „Brugkerk” aan de Kerkeweg/hoek Kanaalweg te Veenendaal. Zoals U wellicht bekend zal zijn wordt deze dienst uitgezonden door de televisie en vangt aan om 17.00 uur.

In verband echter met de T.V.-uitzending wordt U verzocht om 10 over half vijf in de kerk aanwezig te zijn. Wilt U hieraan meewerken, aangezien op dat tijdstip de deuren gesloten worden.

Er worden namelijk van te voren proefopnamen gemaakt.

Parkeren.....

Wij zullen trachten alles zo vlot mogelijk te laten verlopen en hebben hiertoe de medewerking gevraagd van de Veenendaalse politie.

Hopende op een goede dienst, verblijven wij met vriendelijke groeten,

Commissie Kerkdiensten.”

Nu kan men denken, dat „Philadelphia” geheel en alleen verantwoordelijk is. Dat is natuurlijk niet vol te houden. Een particuliere vereniging kan toch nooit verantwoordelijk zijn voor welke kerkdienst dan ook. Die ligt altijd bij de kerkeraad en de dienstdoende predikant. Zij hebben zich te houden aan de kerkelijke bepalingen.

We kunnen hierbij nog wijzen op een circulaire van 16 december 1970, waarin meergenoemde Commissie Kerkdiensten al schreef: „De te houden diensten liggen, wat betreft prediking, liturgie, enz., geheel voor verantwoording van de kerkeraad waarvan de predikant voorgaat.”

En dan willen we ook nog wijzen op een bericht in De Wekker, het orgaan van de Christelijke Gereformeerde kerken van vrijdag 22 oktober 1976. Daarin staat het volgende:

Zondagmiddag 24 oktober om 17.00 uur zal een vervangende dienst voor geestelijk gehandicapten worden uitgezonden vanuit de Brugkerk te Veenendaal, via de televisie. Deze dienst, die mede voorbereid is door leerkrachten van de scholen voor debiele en imbeciele kinderen en die afd. Veenendaal van de oudervereniging Philadelphia, gaat uit van de Chr. Geref. Bethel-kerk te Veenendaal. Voorganger is ds. C. Langbroek, legerpredikant.”

Je moet je ogen wel even uitwrijven als je zo'n bericht in ons kerkelijk orgaan leest. De synode heeft verschillende keren uitgesproken, in het kort gezegd: geen t.v.-kerkdiensten. En de redactie van De Wekker neemt een bericht omtrent een t.v.-kerkdienst zonder meer op!

Dit valt ons persoonlijk nog meer op, omdat we enkele jaren geleden aan de redactie van De Wekker gevraagd hebben om in dit blad in de rubriek AGENDA ook melding te willen maken van onze ontmoetingsdagen. Dat is zonder meer afgewezen!

Het is pijnlijk dit te moeten constateren.

Waar gaan we heen? Deze vraag wordt nog dringender, als we kennis nemen van een uitnodiging, die het hoofd van de Oranjeschool meegaf aan de kinderen. Deze uitnodiging luidt als volgt:

„Wie zondag j.l. de televisie-kerkdienst heeft meegemaakt en graag wil weten hoe het opgenomen is:

Maandag 1 november a.s. kunt U op onze school het allemaal nog eens zien. U kunt de hele avond binnenlopen.

We zetten de video-recorder om 7 uur aan, de dienst duurt 45 minuten. Als hij is afgedraaid, zetten we hem weer opnieuw aan, enz. Het wordt een doorlopende voorstelling!”

Het lijkt wel of tegenwoordig alles kan en mag, of er helemaal geen kerkelijke bepalingen meer zijn. Wat we hier signaleerd hebben is slechts een van de symptomen van een ontbindingsproces. We denken ook aan de vrijheid die men zich veroorlooft om liederen te zingen in de eredienst, die niet kerkelijk toegelaten en aanvaard zijn.

Deze en andere verschijnselen zijn tekenen van een bepaalde geestesgesteldheid, die met veel zorg moet vervullen.

Waar gaan we heen? Het antwoord op die vraag is duidelijk. Het behoud van de kerk en van zondaren is gelegen in de weg terug, door de krachtadige werking van de Heilige Geest.

De Heere geve de rechte verootmoediging en de bede in het hart:

Dat elk verdrukt' Uw bijstand eens erlang;
Laat, laat Uw volk niet schaamrood
wederkeren;

Maar wil van hen ellend' en nooddrift
weren,

Opdat z' Uw naam verheffen in gezang.

Ps.74 : 20.

B.

STANDVASTIG

2

We vragen nog een keer de aandacht van onze lezers voor het blad van de Gereformeerde Bijbelstichting, met name voor het nummer van december 1976.

Belangrijk is het artikel van Ds. J. van der Vlies te Nieuwpoort over De overtreding van Adam, aller zonde. Juist mede omdat er in ons kerkelijk leven nogal wat te doen is geweest over dit stuk van de leer der waarheid, willen we de volle aandacht voor dit artikel vragen. De schrijver neemt het op voor de Staten Vertaling van Romeinen 5:12: en alzo de dood tot alle mensen doorgegaan is, in welken allen gezondigd hebben. Na verdediging van deze vertaling schrijft hij:

„Het gevaar is erg groot dat we van lieverlede niet alleen een vertaling gaan verliezen, maar een zaak, n.l. van de erfschuld en daarmede in onmiddellijk verband de leer van vrije genade uit enkel toerekening van Christus' verdienste. Dat we zo langzaam maar zeker terecht komen bij de leer van Placeus en Joh. Vlak, die beide door de reformatorische kerk veroordeeld zijn omdat zij de onmiddellijke toerekening van Adams zonde aan diens nakomelingen loochenden.

Het gevaar bestaat dat we wel over erfschuld spreken, maar in feite bedoelen de erfsmet, en daar kunnen we dan diepe stellingen op bouwen, wel diepzinnig maar toch zo oppervlakkig in wezen dat we langs de diepte van onze verlorenheid heengaan, hierover kunnen we meer vinden in de „Walcher(en)se Artikelen.”

Betreffende de erfsmet willen we nog opmerken dat men vroeger wel dacht dat ieder pasgeboren kind ter wereld kwam als een „onbeschreven blad” wat betreft zijn hersenstructuur. Via de wetenschap weten wij tegenwoordig dat deze stelling onhoudbaar is en dat de mens die ter wereld komt niet alleen uiterlijke maar ook innerlijke eigenschappen van de ouders erft, dat zelfs de hersenen héél diep verborgen ons gehele vóorgeslacht meedragen tot aan Adam, dit is door medische experimenten aan het licht gebracht.

Het is een ontstellende gedachte, dat mijn levensboek niet alleen bestaat uit pagina's zonden die ik zelf gezondigd heb, maar ook alle pagina's van mijn voorgeslacht, en ik zelf kan ze weliswaar niet lezen, maar de rechtvaardige, almachtige God wel en Hij zal éénmaal de zegelen ook van dit boek verbreken.

Hoewel dit een huiveringwekkende gedachte is, is dat toch ook nog niet de erfschuld, maar een uitvloeisel van de erfschuld, de erfsmet, in Rom. 5 gaat het om de erfschuld, Adam's zonde als ons aller schuld, dat ligt dieper.

David peilde er iets van in Psalm 51:7: „Zie ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen.”

Laten we eerlijk zijn, velen denken hier aan de geslachtsdaad, maar dat is ook maar oppervlakkig, dat bedoelde David beslist niet, dan had hij niet gewezen op zijn moeder maar op Bathséba. Maar de apostel noemt het „huwelijk eerlijk en het bed onbevlekt.”

Om te peilen wat de erfschuld dan wel is kunnen we beter afzien van elke „realistische” benadering, zoals de verklaring dat ieder mens immers „in de lendenen van Adam was begrepen” en Calvijn Inst. II, XIII, 4, noemt (weliswaar in een ander verband, n.l. in verband met de maagdelijke geboorte van de Heere Jezus) het een kinderachtig bazelen, dat klaarblijkelijk het zaad van de vrouw niet onrein is, maar dat van de man.

De erfschuld laat geen enkele redenering toe, ze

wordt door Gods Woord geleerd en verkondigd en rust nergens anders op dan op Gods volmaakte gerechtigheid, die vrij, geheel vrij de zonde van Adam toerekent als onze schuld. Adam het verbondshoofd van het werkverbond, maar ook dit is een vrije bepaling van de rechtvaardige God.

De erfschuld is, dat alleen al die ene zonde van Adam voor God genoegzame reden is waarom het ganse menselijke geslacht uit Adam gesproten onder het vonnis is gekomen van te zullen sterven, ook jonge kinderen die nog geen dadelijke zonden hebben begaan. De erfschuld is dat alleen al die ene zonde van Adam genoegzame grond is om het ganse menselijke geslacht te veroordelen.

En deze leer hebben we te behouden, niet alleen de vertaling waarin deze leer is vervat en verwoord, en dat omdat ze is naar Gods Woord.

Het moge een harde leer schijnen deze geheel „vrije toerekening” van eens anders ongerechtigheid, een leer tegen vlees en bloed, maar ook in deze herinneren we u de woorden van Paulus in Rom. 9 : 14: „Wat zullen wij dan zeggen? Is er onrechtvaardigheid bij God? Dat zij verre. „Of vers 20: „Maar toch, o mens, wie zijt gij dat gij tegen God antwoordt?”

Het is noodzakelijk om deze leer niet alleen te verdedigen, maar ze bij bevinding te kennen in het hart om tot verstaan van geheel Rom. 5 te komen.

In Rom. 5 gebruikt Paulus een vergelijking, een vergelijking bestaat uit twee delen die met elkaar corresponderen. In de vergelijking van Rom. 5 gaat het in beide delen van de vergelijking om de vrije toerekening. Aan de ene zijde van de vergelijking staat dan de geheel vrije toerekening van de gerechtigheid van Christus.

Is ons verstaan van het ene deel oppervlakkig, we zullen ook het andere deel niet verstaan in de volle rijkdom, n.l. de toegerekende gerechtigheid van Christus, de laatste Adam, aan een zondaar die in schuldverslagenheid leert zwijgen vanwege eigen erfsmet, verder, die óók leert zwijgen onder de aanklacht van de zonde van Adam, de erfschuld. En dit is noodzakelijk om eerst geleerd te worden, en zalig die verder geleerd wordt door de Heilige Geest, om uit die diepte gans verloren gebracht te worden van te aanschouwen, omhelzen door het geloof, Christus als de laatste Adam, en te ontvangen Zijn gerechtigheid tot een toegerekende gerechtigheid voor en door de Vader.”

Ds. Van der Vlies gaat nog even door, maar het bovenstaande brede citaat zegt genoeg.

Ds. H. C. van der Ent te Katwijk aan Zee schrijft ook regelmatig in Standvastig, in dezelfde geest als hij dat doet in „Bewaar het Pand”, maar natuurlijk behandelt hij daarin andere onderwerpen. In het decembernummer schrijft hij over Ruth 1 : 6a. Hij brengt daarbij ter sprake de vraag of het wel goed was, dat Naomi haar schoondochters adviseerde om maar terug te keren. We geven hier de schrijver zelf het woord:

„Dat was, zegt men, niet evangeliserend. Dan is Jezus dat bepaald ook niet geweest, toen Hij na het vertrek van velen zeide tot Zijn discipelen: „Wilt gijlieden ook niet weggaan?”

Wie door de Heilige Geest geleid wordt, spreekt anders, dan wie die leiding des Geestes mist.

Door het advies van Naomi werden de beide schoondochters op de proef gesteld. Echt goud kan de beproeving doorstaan. Klatergoud niet! Ik denk dat diegenen, die het Naomi kwalijk nemen, dat zij zo tegen haar schoondochters heeft gesproken, zelf wel eens klatergoud konden zijn. Want als men dat is, dan houdt men niet van beproeving. De echten zijn er juist op gesteld, omdat men zo bang is voor zelfbedrog.”

Hierbij willen we het laten. Onze bespreking is langer geworden dan de bedoeling was, maar voor zo'n enkele keer is het niet erg, wanneer een blad als Standvastig wat bijzondere aandacht krijgt en daarmee ook de Gereformeerde Bijbelstichting.

Voor hen die het niet weten vermelden we hier het adres van deze stichting: Mauritsweg 60, Dordrecht.

B.

DE BIJBEL ALS GODS WOORD EN DE VERTALING ERVAN

In het Gereformeerd Weekblad (uitgave Bout) van 6 augustus 1976, no. 31 komt een artikel voor met bovenstaand opschrift. De inhoud is ook voor onze lezers van belang en daarom nemen we het grotendeels over.

„Misschien zult u me nog jong vinden om een vraag te stellen, want ik ben nog net geen twintig. Maar ik lees veel in het Gereformeerd Weekblad. En nu vraag ik me af of we niet te conservatief zijn op sommige punten. Ik wil graag vasthouden aan de gereformeerde leer.

Maar dat kan toch ook wel met een andere Bijbelvertaling dan de Statenvertaling van enkele eeuwen geleden. Dezer dagen kreeg ik een boekje in handen met als titel „Groot Nieuws”. Het bleek een vertaling van een Bijbelboek te zijn. Wat stond het daar allemaal duidelijk.....”

Ja, dat is een vraag die meer gesteld wordt. Is dat nu allemaal geen conservatisme, dat vasthouden aan de Statenvertaling? Waarom gaan we ook niet een andere, nieuwe vertaling gebruiken, die veel gemakkelijker leest en de mens van onze tijd veel meer aanspreekt?

Laten we met het laatste eens beginnen. We stellen voorop dat de Bijbel Gods Woord is. Wel door mensen gesproken en geschreven, maar ingegeven door de Heilige Geest. Petrus zegt daarvan in zijn tweede zendbrief: „Dit eerst wetende dat geen profetie der Schrift is van eigen uitlegging; want de profetie is voortijds niet voortgebracht door de wil eens mensen, maar de heilige mensen Gods, van de Heilige Geest gedreven zijnde, hebben ze gesproken” (2 Petrus 1 : 20 - 21). Dat Woord Gods is aan ons gegeven zoals de Heere het gesproken heeft. Dat Woord is niet tijdgebonden, maar een eeuwig blijvend Woord. Het hoeft dan ook na enige tijd niet aangepast of veranderd te worden.

We zullen begrijpen dat dit van groot belang is voor de vertaling van de Bijbel. Want Gods Woord is oorspronkelijk geschreven in het hebreuws wat het Oude Testament aangaat en in het grieks wat het Nieuwe Testament betreft.

Daarom is het de taak van de Bijbelvertaling om het geschreven Woord van God zo duidelijk mogelijk in onze taal weer te geven. We komen altijd in de verzoeking om van de mens uit te gaan en te vragen hoe de lezer de Bijbel het gemakkelijkst kan begrijpen. Maar dat is een geheel verkeerd uitgangspunt. We moeten van het Woord uitgaan en dat Woord Gods zo nauwkeurig mogelijk vertalen. We moeten in die vertaling zorgvuldig doorgeven wat de Heere in Zijn Schrift heeft doen opschrijven. En naar onze mening wordt in veel nieuwere Bijbelvertalingen, zoals ook in „Groot nieuws voor u”, meer gekeken naar hen tot wie het Woord komt, dan naar de boodschap van de Bijbel zelf. Men gaat niet alleen oude hebreeuwse zegswijzen omschrijven, maar men gaat ze zo aanpassen dat de moderne mens van onze tijd daardoor beter wordt aangesproken. En hier zijn we op een uiterst gevaarlijke weg gekomen, daar immers op deze wijze het Woord Gods verminkt en verwaterd kan overgebracht worden, zodat aan de waarheid en de waarachtigheid van Gods Woord tekort gedaan wordt. Een halve waarheid is immers geen waarheid meer.

En dat doet ons zo vasthouden aan de Statenvertaling. We willen heel duidelijk stellen, dat ook die Statenvertaling een vertaling is. Maar bij het vertalen is men uitgegaan van het éne en allesoverheersende principe dat de tekst van de Bijbel, van het geschreven Woord van God, zo duidelijk en zo nauwkeurig mogelijk diende te worden weergegeven. De Dordtse Synode heeft heel duidelijk gekozen voor een nieuwe vertaling, al wilde men uit de gangbare vertalingen van die dagen behouden wat niet veranderd behoefde te worden. Daarmee zou immers ergernis bij die mensen voorkomen kunnen worden, die gehecht waren aan een oude vertaling. Maar heel duidelijk werd gesteld dat de grondtekst beslissend zou zijn, het geschreven Woord Gods, en niet de een of andere geliefde vertaling. Daarbij moest zoveel mogelijk letterlijk vertaald worden. Natuurlijk was het niet altijd mogelijk bepaalde Hebreeuwse zegswijzen op een duidelijke wijze in het Nederlands over te brengen. Wanneer dat het geval was moest de letterlijke grondtekst in de kanttekeningen worden aange-

tekend. Het principe van de Statenvertaling is dan ook de allergrootste eerbied voor de Schrift: de lezer moet zo volledig mogelijk worden ingelicht over wat de Heere in Zijn Woord zegt.

En wanneer de vertaler voor de duidelijkheid soms een woord moest toevoegen, dan moest dat woord in een ander lettertype en tussen haakjes gezet worden.

Bovendien is de Statenvertaling door de kerk getoetst. De kerk heeft immers verantwoordelijkheid voor de vertaling van Gods Woord. Het gaat er om het zuivere Woord Gods onder de mensen te brengen. En dat begint bij de Bijbelvertaling.

Daarom is het geen conservatisme dat ons aan die Statenvertaling doet vasthouden, maar zorg voor en om het Woord Gods, dat dit zo zuiver mogelijk in de Nederlandse taal zal worden doorgegeven. We zouden uit andere vertalingen — vooral uit „Groot nieuws voor u” en andere nieuwere vertalingen — tal van voorbeelden kunnen noemen waarbij het Woord Gods ontkracht en aan de mens in zijn situatie van nu wordt aangepast. Maar het Woord Gods is niet voor een bepaalde tijd geschreven, het is geschreven voor alle tijden en voor alle mensen.”

Tot zover het artikel van A.V. in het Gereformeerd Weekblad. We kunnen met het bovenstaande van harte instemmen. Het doet goed, dat er ook in de Hervormde kerk nog ambtsdragers en leden gevonden worden, die het opnemen voor de Statenvertaling.

B.

GEESTELIJK LEVEN

We willen weer eens iets overnemen uit het Kerkblad van de Chr. Geref. Kerk Sliedrechtcentrum en wel uit het nummer van 28 januari j.l. Onder de rubriek: Uit de pastorie schrijft Ds. Tanis o.a. het volgende:

Wanneer het over het geestelijke leven gaat, dan wordt vernomen, dat we onderscheiden zaken moeten kennen. We moeten wederomgeboren worden. We moeten bekeerd worden. We moeten de Heere Jezus leren kennen. Het leven uit Hem en door Hem.

Nu is dat Bijbels. In de bijbel wordt ons dit duidelijk aangegeven. Maar nu zegt ons de Bijbel nog meer. De Bijbel heeft het niet alleen over het moeten, maar ook over het kunnen. En als het over het kunnen gaat, dan wordt niet geweten op het werk, het vermogen van de mens, maar op het werk, het vermogen des Heeren.

Overduidelijk wordt ons in het Woord verkondigd, wie de mens is, wie de mens geworden is door de zonde. Onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Maar daartegenover wordt ons duidelijk meegedeeld het soevereine werk des Heeren in de mens door Zijn Geest.

Waartoe een mens nimmer kan komen brengt de Heere hem. Hij vernieuwt het hart door Zijn Geest. Hij maakt de zondaar van dood levend. Hij leidt tot de beleving van de waarachtige bekering, tot de kennis van de Heere Jezus tot zaligheid.

Om al die zaken wil de Heere gevraagd zijn. Die permissie geeft de Heere in Zijn Woord. Die zaken wil de Heere leren door middel van de verkondiging van Zijn Woord. Die verkondiging moet ook, al is het met veel gebrek, laten horen de rijkdom, de heerlijkheid van de heilszaken Gods. De rijkdom, de heerlijkheid van Christus, de Middelaar Gods en der mensen. Hij moet uitgesteld worden, zoals onze ouden het zeiden, in Zijn noodzakelijkheid, dierbaarheid en gepastheid. Deze genoemde zaken zijn geen gescheiden zaken, maar onderscheiden zaken.

Wie meent, dat dit gescheiden zaken zijn, doet geen recht aan de Schrift. Ook geen recht aan de geloofsbeleving.

In de gesprekken, wanneer het gaat over de Heere Jezus, blijft men nog weleens staan bij de noodzakelijkheid van het kennen van Hem. Dit valt ons wel eens op. Men merkt dan op, wanneer ik Hem niet persoonlijk ken, dan zal het nog een omkomen zijn in het stervensuur.

Nu klinkt ons die opmerking niet vreemd in de oren. Wie door Gods Geest ontdekt is geworden aan zijn zonde en schuld en een eisend God heeft leren kennen en door genade zicht heeft gekregen op de Heere Jezus, leeft bij de noodzakelijk-

heid van het kennen van Hem tot zaligheid. Maar wanneer dit werkelijk waar is, dan is er meer. Wie Jezus Christus ontdekken mag in het gewaad van de Heilige Schrift als de Heilsmiddeelaar, wordt ook getroffen door Zijn Middelaarsheerlijkheid. Wordt getroffen door wat er leeft in Zijn hart. Ontferming, bewogenheid en barmhartigheid. Wordt getroffen door Zijn leven in de staat van Zijn vernedering. Wordt getroffen door Zijn woorden en daden ons in het Woord beschreven. Vandaar dat het hart uitgaat naar Hem. Het hart begeert Hem te kennen.

Het hart zoekt heil bij Hem alleen.

Dit wordt ons in de Bijbel zelf duidelijk getekend. En wat de Bijbel ons voorhoudt is vandaag nog praktijk. De Geest werkend in het verleden, werkt nog zo in het heden. Het hart doet een beroep op Zijn ontferming. Het hart gelooft in Zijn ontferming.

Nu kan dit een zwak of een sterk geloof zijn, maar geloof is er. Het wordt bestreden. Het dreigt soms voor de zielswaarneming te verdwijnen, maar wonder van genade, het wordt weer gesterkt, gevoed door de Heilige Geest en die Geest maakt daartoe gebruik van de verkondiging van het Evangelie. Zodat er voortdurend is de uitgaande daad des geloofs tot de Heere Jezus, de aanhoudende daad des geloofs bij de Heere Jezus. Van Hem wordt alle heil verwacht. Het hart staat er naar Hem te omhelzen als Profeet, Priester en Koning. Uit Hem en door Hem wenst men te leven, want Hij is het leven geworden.

Hierin komt nu duidelijk het verschil naar voren tussen een tijdgelovige en een waar-gelovige. Een tijdgelovige richt zich alleen op Christus als Priester. Men heeft Hem alleen nodig tot schuldverzoening maar niet als Profeet en Koning. Men heeft geen last van eigen blindheid, van eigen onmacht en onwil. De ware gelovige zoekt Zijn profetisch onderwijs, Zijn priesterlijke bediening en Zijn Koninklijke kracht. De beleving van deze zaak, dat Hij van God geschonken is tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en tot een volkomen verlossing.

We hopen, dat hetgeen we geschreven hebben tot lering mag zijn. Het is een expressie, van wat we de afgelopen week overdachten.

Tot zover het artikel van Ds. Tanis. We meenden er goed aan te doen het door te geven aan onze lezers.

B.

VOOR DE JEUGD

BESTE JONGELUI!

Gideon 85

„En Gideon maakte daarvan een efod en stelde die in zijn stad Ofra; en gans Israël hoereerde aldaar dezelve na, en het werd Gideon en zijn huis tot een valstrik.”

Richt. 9 : 27

Gideon maakte zich door het maken van die efod, schuldig aan afgoderij. En afgoderij is een vreselijke zonde. Zij wordt ons in de bijbel getekend als geestelijke hoererij. Denkt daar niet gering over. We hebben de vorige keer daar reeds het een en ander over gezegd.

We moeten daar toch nog even op terugkomen. Want het lijkt mij geen denkbeeldige zaak dat onze jonge mensen niet helemaal beseffen wat er eigenlijk aan de hand is en hoe vreselijk deze zonde eigenlijk is.

Als het over „afgoderij” gaat dan denken wij meestal aan de heidenen. Dat zijn afgodendienaars. Die maken beelden en buigen voor hout en steen. Afgoderij, zo zijn wij geneigd te denken, komt in een christelijk land niet voor, en zeker niet in een christelijke kerk. Wij maken immers geen beelden en wij buigen daar niet voor neder.

Ik zou zeggen, jongens en meisjes, vergis je niet. Want het is een zonde, die ook onder ons gevonden wordt. Ja zij ligt en leeft op de bodem van elk mensenhart. Tot zelfs in de harten van Gods kinderen toe. Ik weet zeker, dat juist de laatsten, de kinderen van God, de eerste zijn, die dit mij zullen toestemmen.

Want afgoderij bestaat niet alleen in een manier van godsdienst bedrijven, zoals de heidenen

dat doen. Wij maken ons daaraan schuldig wanneer we in de plaats van God of nevens God iets anders versieren of hebben, waarop we ons vertrouwen zetten. Zo ongeveer staat het in de Heidelberger Katechismus. Zo hebben we het jullie de laatste keer ook voorgehouden. Doch hebben jullie daar ook over nagedacht? Want in de plaats van God iets anders hebben, waarop we ons vertrouwen stellen, wie maakt zich daar niet aan schuldig. Dat kan zo veel zijn. Ik kan in dagen van ziekte mijn vertrouwen stellen op een dokter. Ik kan het ook doen op de medicijnen.

Ik kan in mijn gezonde dagen mijn vertrouwen stellen op mijn kracht. Welk jong mens doet dat niet? Als je gezond bent en sterk, wat kan je dan gebeuren?

Ik waarschuwde eens iemand, dat hij zijn gezondheid wel in acht mocht nemen. Ik kreeg prompt ten antwoord: Ds. maak u niet ongerust, want daar kan ik wel tegen. Ik ben jong en sterk. Ja, zo gaat dat. We hebben dan God niet zo nodig van ogenblik tot ogenblik. We kunnen het best zonder God stellen. We vertrouwen dan overall op, behalve op God. We maken ons dan schuldig aan die vreselijke zonden tegen het eerste gebod.

We doen dat ook als we „naast” God iets anders versieren, verzinnen of hebben, waarop we ons vertrouwen stellen. We vertrouwen dan wel op God zogenaamd, maar we doen het toch op andere dingen ook nog. We hebben er nog wat afgoden bij. God moet ons dan niet alléén helpen, Hij mag alleen zo nodig de helpende hand bieden. En verder niet. Jullie moeten hier natuurlijk geen verkeerde toepassing maken, als zou ik het gebruik van de middelen willen uitschakelen. Want dat is in het minst niet de bedoeling.

Dan zou ik ook in strijd komen met de bijbel. Want die zegt duidelijk: Die gezond zijn hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn. Dus als ik ziek ben en ik zou niet naar de dokter gaan, dan leef ik ook niet bijbels. We zijn geroepen om de middelen te gebruiken.

Maar we mogen er niet zodanig op vertrouwen, alsof het van de middelen komen moet. God moet de middelen zegenen. En nu moeten jullie jezelf maar eens afvragen of dat ook gebeurt? Als je dan eerlijk met jezelf omgaat voor het aangezicht van God, dan zul je moeten zeggen, dat de Heere dit Zelf werken moet, want als het „alleen op God vertrouwen” van ons moest komen, we zouden de Heere eeuwig laten wachten.

Dat komt omdat ons bestaan zo afgodisch is. Ik hoop dat jullie daar iets van zullen mogen leren kennen in je leven. En laat je niet van de wijs brengen door de moderne wetenschap, die met al deze dingen spot. Want de wetenschap zegt:

Jullie moeten maar bidden wij zullen wel medicijnen geven, of andere middelen. Want dat bidden helpt niets. Gelooft het maar niet. En als je nog gelooft, dan wordt je op z'n minst voor achterlijk gehouden. Realiseer je goed, dat je in een „ongelovige wereld” woont en dat je van nature ook een ongelovig hart hebt, dat God altijd weer uitschakelt, en de afgod in Zijn plaats stelt.

Zo is het ook met die eigenwillige godsdienst. Het één staat met het ander wel nauw in verband, maar het is toch ook weer een zaak, die echt wel even apart onze aandacht hebben mag. Want ook daar maken wij ons schuldig aan.

Eigenwillige godsdienst. God had bevolen dat Hij gediend moest worden overeenkomstig Zijn woord. Dat was in de dagen van Gideon te Silo, waar de ark stond. Het oud-testamentische symbool van Gods genaderijke tegenwoordigheid. Maar dat scheen Gideon vergeten te zijn, of liever: niet in acht te nemen. Het kon te Ofra ook wel. Dat kostte ook minder moeite. Je behoefde dan niet zo'n grote reis te maken iedere keer. Waarom zou het zó ook niet goed zijn. Zou God het nu zo nauw nemen?

Jullie begrijpen het wel, hoop ik. Hoe langer men gaat redeneren hoe verder men van God afraakt en hoe meer men het gelijk aan zijn kant krijgt. En dan in eigen ogen natuurlijk.

Zo gaat het onder ons ook. Zeg het maar eerlijk. Waarom moet je nu des zondags tweemaal naar de kerk? Eén keer is toch ook wel voldoende? Het is toch altijd hetzelfde. Ik ontmoette eens een arts, die zei: Ik hoor in één keer zó veel dat ik er echt geen tweede dienst bij nodig heb. Ik heb aan één dienst meer dan genoeg, om het al-

lemaal te verwerken. Dat is natuurlijk ook een manier van redeneren. Zo zou ik nog wel een poosje door kunnen gaan, als het over eigenwillige godsdienst gaat. Je hoort vooral jonge mensen nog al eens zeggen: Je kunt toch in de natuur God ook dienen? Moet je daar nu persé voor in de kerk zitten. Dat zie ik echt niet zitten. Het gaat in de natuur ook best.

Nu zal ik de laatste zijn, die zegt, dat je in de natuur God niet dienen kunt. Heel de schepping roept de grootheid Gods uit. Doch in de praktijk komt er door zulke „zo redenerende mensen” niets van terecht. Ik vroeg eens aan iemand, die dit mij voor de voeten wierp, of het hem wel eens overkomen was, dat hij op de zondag iemand per fiets tegenkwam, die in werelds tenu zat te zingen: Het ruime hemelrood, Vertelt met blijde mond Gods eer en heerlijkheid enz. Ps. 19 : 1. Hij moest eerlijk bekennen, dat hem dit nog niet was overkomen. Ik zeide hem, dat hem dit ook wel nooit overkomen zou. Want diegenen, die de Heere waarlijk willen dienen, doen dat altijd overeenkomstig Zijn woord. Althans zij proberen dit. Want ook ten deze geldt, dat de meest vergevorderde nog maar aan het begin staat.

Dus, beste vrienden, denkt hier maar eens ernstig over na: Afgoderij en eigenwillige godsdienst zijn in de ogen des Heeren gruwelijke zonden. En daar maakte Gideon zich nu schuldig aan.

En dan gaat het van kwaad op erger. Het is met de zonde altijd net als met een sneeuwbal. Als die eenmaal aan het rollen is, dan wordt hij gaande groter. Tenslotte wordt het een „alles verwoestende massa”.

Want dat gans Israël die efod als afgod nahoe-reerde te Ofra, werd Gideon en zijn huis tot een valstrik. Wat is dat eigenlijk: Een valstrik? Heel eenvoudig: Een strik, die opgezet wordt om een ander er in te laten vallen. Ik denk hier aan jongens, die vier stenen, in een vierkant leggen en daar een tegel schuin boven op plaatsen. Die tegel wordt ondersteund door een schuin stokje. Als je dit stokje aanraakt, valt de tegel. Denkt nu eens aan een vogel. Want daar wordt zo'n strik voor gebruikt. Om het beest te lokken gooit men dan in dat vierkant wat voer. Het argeloze vogeltje komt er op af en gaat op dat schuine stokje zitten. Het valt met de tegel naar beneden en het arme beest is gevangen. Hij zit in de valstrik en is een prooi van zijn belager. Zo was het nu ook met die efod. De strik was door Gideon zelf opgezet. Het volk trapte er in. Maar het werd ook voor Gideon en zijn huis noodlottig. Vergeet vooral dat laatste niet. Het valt in zijn eigen strik. O zeker, dat is niet de bedoeling geweest, maar wel het resultaat van zijn zondige daad. Want toen iedereen naar Ofra kwam om daar bij die Efod-afgod zo genaamd godsdienst te bedrijven, toen kon men het natuurlijk niet nalaten om ook aan Gideon te denken, ja om Gideon te danken. God, Die de verlossing gegeven had, werd vergeten en Gideon werd geprezen. Hij werd dé man! En dat lag Gideon wel. Dit streelde zijn hoogmoed. De man die zo ootmoedig begonnen was, komt bij de hoogmoed uit.

Wat is het toch nodig, om altoos maar een bid-dend leven te leiden. Dat is het enige en ook het beste wat ik jullie aan het eind van dit artikel aan bevelen kan. Paulus schrijft niet voor niets in één van zijn brieven: Bidt zonder ophouden! En op een andere plaats staat: Zoekt Zijn aangezicht geduriglijk.

Vraagt naar de Heer' en Zijne sterkte

Naar Hem Die al uw heil bewerkte.

Zoekt dagelijks Zijn aangezicht.

Gedenkt aan 't geen Hij heeft verricht.

Aan Zijn doorluchte wonderdaan.

En wilt Zijn straffen gadeslaan.

Jullie kennen dat versje toch wel? En zo niet: Leer het dan! Het is Ps. 105 : 3.

Jullie aller vriend,

H. C. v. d. Ent

BOEKBESPREKING

JESSE VAN „KLEIN-IMMENSTEIN” - door Jac. Overeem

Uitgave W. J. Reijnders - Hierden-Harderwijk

De hoofdpersoon in dit boek van 120 blz. is Jesse. Dat blijkt ook uit de titel. Jesse is een jongen als andere

jongens. Hij wil op een keer achterop een boerenwagen klimmen, maar de klep laat los en Jesse valt op de grond en bezeert zijn been. Hij kan niet naar school. Onbegrijpelijk is, dat de ouders niet naar goede raad luisteren om er mee naar de dokter te gaan. Vader maakt een paar krukken voor zijn zoon. Daarmee strompelt Jesse wat voort. Hij leest in een psalmboek en heeft belangstelling voor de belijdenisschriften. Hij krijgt een brief van Guido de Brès onder de ogen. Hij wordt door alles zeer getroffen. Be-doelt de schrijver, dat Jesse door het ongeluk tot waarachtige bekering gekomen is? Dat is niet duidelijk. Eigenlijk zou er nog een vervolg op dit boek moeten komen. Dan zouden we kunnen zien wat er overblijft van de indrukken bij Jesse of wat die verder uitwerken. Het slot van de geschiedenis is nu, dat Jesse toch in het ziekenhuis terecht komt.

We komen in dit boek ook met andere mensen in aanraking, o.a. met Jehova-getuige. Door een gesprek met de vader van Jesse komt de ene getuige tot inkeer. Het gaat ook nog over een jongen die eigenlijk in een inrichting zou moeten worden verpleegd. Die knakt in een woeste bui nog jonge populieren, wat de verantwoordiging van anderen, ook van Jesse opwekt. Het is een positief punt in dit boek, dat het met liefde voor de natuur is geschreven.

Het kost in geplastificeerde band f 11,90.

B.

BOVEN DE STARREN - door Jac. Overeem

Uitgave W. J. Reijnders - Hierden-Hardervijk

Dit boek bevat een aangrijpend verhaal, dat de lezers van het begin tot het einde in spanning houdt. Het gaat over het zigeunersleven. Althans ten dele. We gaan ervan uit, dat de schrijver zich goed op de hoogte gesteld heeft van het leven van de zigeuners in de vorige eeuw toen er waren die in tenten leefden en anderen er met de woonwagen op uittrokken. Het verhaal is aan de hand van oude familiepapieren geschreven. Zo lezen we onder de titel van het boek. Betekent dat dat alles waar gebeurd is? Het verhaal gaat eerst over een man en vrouw, die in een wagen een onrustig bestaan lijden. Ze zijn zonder kinderen. Dat geeft groot verdriet. Ze stelen een kindje van 6 jaar. Dat groeit bij hen op. De pleegvader sterft. De pleegmoeder hertrouwt. Het meisje trouwt met een zigeunerjongen. Dat wordt een ongelukkig huwelijk. Er wordt een zoontje geboren. Dat neemt de jonge moeder mee op haar bedeltochten. Na jaren komt er een meisje bij. De vader brengt er de moeder toe om het kind te verkopen aan een doktersgezin, waar juist een klein meisje gestorven is. Ze vraagt en krijgt er één gulden voor! Na enige jaren sterft deze moeder. Haar zoon is dan 15 jaar. Die breekt met het zigeunerleven. Hij komt heel goed terecht. Hij vindt na jaren zijn zusje, intussen groot geworden, terug. Er komen nog meer van die verrassingen voor. De schrijver laat verschillende personen in zijn boek tot bekering komen. De hand des Heeren wordt in veel opgemerkt.

We hebben wel waardering voor dit boek, maar we vragen ons af, of dit alles wel naar het leven getekend is. Ja, in de weg van Gods voorzienigheid kan alles. Dat is waar, maar daarom is elke ontknoping van een verhaal nog niet in alle opzichten geslaagd te noemen. En dan: is het niet heel erg gunstig voorgesteld wanneer de een na de ander tot bekering komt? En is het niet gevaarlijk om geestelijk leven te tekenen van personen, die alleen in de gedachtegang van de schrijver bestaan en niet in werkelijkheid? Nog een vraag: waarom dragen Carola en haar broer de achternaam van de moeder en niet van de vader? Waren er in die dagen, blz. 140, al dorpshuizen? Is het vanzelfsprekend, dat kinderen Gods naar concerten gaan? We zouden meer vragen kunnen stellen. Er zijn fouten blijven zitten, ook storende, bv.: op blz. 153 doorbrakende in plaats van doodbrakende, op blz. 181 Carolien, moet zijn Carola; op blz. 185 lofheid in plaats van loflied.

Het is een boek van 210 blz., dat fris is uitgegeven in geplastificeerde band en kost f 19,75.

STEMMEN UIT GENEVE EN UIT WITTENBERG

De Gereformeerde bibliotheek te Goudriaan Z.-H.

Van de Stemmen uit Geneve is de 37e bundel uitgekomen. Deze bevat in aansluiting met voorgaande afleveringen spreken van Calvijn over Job en wel van hoofdstuk 34:29 - hoofdstuk 36:14. We hebben al meermalen in deze rubriek op deze uitgave gewezen en volstaan daarom weer met een hartelijke aanbeveling.

In vorige bundels van de Stemmen uit Wittenberg zijn gedeelten van het werk van Johann Heermann over Het kruis van Christus, of de smartelijkste lijdensweek des Heilands opgenomen. In de bundel die pas is uitgekomen, nl. de 28e, is het laatste gedeelte van dit werk geplaatst. Ook deze bundels vinden hun weg wel.

De bundels kosten f 4,- per stuk.

PLAATST UW FAMILIEBERICHTEN

IN

„BEWAAR HET PAND

VERANTWOORDE BOEKEN MOET MEN BIJ BOEKHANDEL KOOL ZOEKEN

VOOR JONG EN OUD, KERK en SCHOOL, e.a.

Ds. B. Smytegelt: Een woord op zijn tijd f 115,-. Onveranderde uitgave.

Theodorus à Brakel: De trappen des geestelijken levens f 29,50.

Ds. G. v. d. Breevaart: De strijd gestreden f 21,90, 2e druk.

Idem: Het eeuwige testament f 34,50.

Ds. G. H. Kersten en Ds. P. Zandt: In het spoor f 15,90.

Ds. Tj. de Jong: Ondergang door opstand. Over abortus provocatus, met een voorwoord van Ds. C. Smits.

Bijbelverklaring. Calvijn: Verklaring Habakuk, Zefanja, Haggai, en Maleachi f 52,-. Andere delen weer uit voorraad leverbaar.

Matth. Henry: Bijbelverklaring in 9 delen waarvan 3 delen zijn verschenen. Per deel f 67,50.

Teken nu reeds in op **AL DE WERKEN VAN R. EN E. ERSKINE** (De Schatkamer), 12 dln. groot form., duidelijke letter, gebonden in een prachtige skivertex band met goudopdruk. Prijs bij voorintekening f 32,50 per deel, na verschijnen f 37,50 per deel.

NU INTEKENEN BETEKENT f 60,- BESPAREN. Betaling in termijnen mogelijk.

NOG MEER VOORDEELPRIJZEN :

Statenbijbels in nieuwe druk met de volledige kanttekeningen volgens de oude Keurbijbels in een band. Int. prijs f 195,-; na versch. f 240,-; idem met 2 zware koperen sloten f 320,-; na versch. f 365,-; idem: in fraai leren band met zware sloten en 8 hoeken f 740,-; na versch. f 790,-.

Ravensteyn Statenbijbel. Herdruk 1657, f 875,-.

Calvijn: Institutie in 1 band f 75,-; na versch. f 85,-; idem: Verklaring Genesis f 59,50; na versch. f 65,-; idem: Verklaring Psalmen f 97,50; na versch. f 110,-; idem: Verkl. Handelingen f 59,50; na versch. f 65,-.

Brakel: Redelijke Godsdienst f 125,-; na versch. f 150,-.

Ds. L. Richmond: De dochter van de veehouder f 9,90.

C. v. Rijswijk: Hoe lief heb ik uw woning f 10,90.

Idem: Flonkerend Kerkgesteente f 12,90.

J. Keuning: Mozes de Indiaan f 19,90.

Joh. G. Veenhof: Schoten klonken in het nachtelijk bos f 19,90.

Idem: Mannen van het buitenspoor, f 16,90.

Dit is maar een greep uit ons fonds. Vraagt onze nieuwe fondslijst (gratis aan). Verder leveren wij u gaarne alle goede en verantwoorde boeken, alsmede Bijbels (Statenvertaling), kerkboeken, psalmboekjes enz. enz.

Kortom Kool voor de levering van al uw werken, Bijbels, psalmboekjes enz.

Adresseer als volgt en u hoeft geen postzegel te plakken; die betalen wij voor U.

Boekhandel - Uitgeverij G. KOOL

STATIONSSINGEL 50 - VEENENDAAL - POSTBUS 177
TELEFOON 08385 - 13978.

Voor al Uw

- ★ **BOEKEN**
- ★ **BIJBELS en**
- ★ **PSALMBOEKEN**

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783

B.G.G. 05250 - 1531

„REPOS AILLEURS“

DRIEBERGEN

U zoekt wat rust?
U wilt bijkomen na ziekte?
U bent de eenzaamheid moe?

Kom dan eens enige weken naar Driebergen. Eigen, kerkelijke sfeer - Prima maaltijden - Geen tv.- Vlak bij de bossen Buntlaan 54 Telefoon 03438 - 2466

HOTEL DREYEROORD - OOSTERBEEK

Telefoon 085-333169
Het hotel waar mevrouw zich „uit“ - en mijnheer zich „thuis“ voelt.

BESTEL NU :

SCHOONMAAK-ARTIKELLEN

die milieu vriendelijk zijn.

Mw. M. v. OUYEN
Tel. 078 - 21153

Voor bijbels, boeken en muziek

Is **LINDENBERG** uniek!

Grote voorraad
Snelle levering

ook van de allernieuwste uitgaven

LINDENBERG'S BOEKHANDEL

Slaak 4 - 8 (postbus 4209)
ROTTERDAM 18

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77).

„Heb er 14 pond af in 2 maanden“ H. H. H. te O.P.

Tegen praktisch iedere kwaal leveren wij

GENEES-KRACHTIGE KRUIDEN

Maandkuur f 10,95
(verzondk. Inbegrepen)

Drogisterij SIKKING

Barrevoetstraat 5
Haarlem
Tel. 023 - 31 28 82
B.g.g. 32 48 08

Uitdelen van dekens en muskietnetten aan een nieuwe groep van 114 vluchtelingen uit Cambodja.

HELP ONS DEZE VLUCHTELINGEN HELPEN